

Lovforslag nr. L 13. Fremsat den 4. oktober 1989 af industriministeren (Nils Wilhjelm)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om søfartsuddannelse

§ 1.

I lov om søfartsuddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 479 af 28 juni 1989, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 ophæves nr. 3, 5 og 6.

Nr. 4 bliver herefter nr. 3 og nr. 7 og 8 bliver 4 og 5.

2. I § 5, stk. 3, 2. pkt. ændres »§§ 11 – 13« til: »§§ 11 – 12«.

3. § 6, stk. 2 affattes således:

»Stk. 2. For elever, der forbereder sig til en eksamen som nævnt i stk. 1, kan en del af undervisningen foregå på et øvelsesskib.«.

4. § 12 affattes således:

»§ 12. Skoleuddannelsen for skibsassistenter er af mindst 8 måneders varighed. Uddannelsen afholdes på en godkendt søfartsskole eller et godkendt skoleskib. Uddannelsen kan opdeles i moduler og indledes med modul I, som er et grundkursus af mindst 5 ugers varighed.

Stk. 2. Industriministeren fastsætter nærmere regler om:

- 1) adgangen til at blive optaget på søfartsskole eller skoleskib på den i stk. 1 nævnte uddannelse, herunder eventuelt krav om fartstid,
- 2) betalingen for ophold på søfartsskoler og skoleskibe,

3) undervisningens indhold, tilrettelæggelse og varighed, og

4) vilkårene for, at uddannelsen kan anses gennemført med tilfredsstillende resultat.«.

5. §§ 13, 16a og 17 ophæves.

6. I § 18 a udgår: »erhvervsfaglige«.

7. Overskriften til § 19 affattes således:

»Forsøgsundervisning og efteruddannelse«.

8. § 19, stk. 1, affattes således:

»Søfartsstyrelsen kan oprette forsøgsundervisning samt efter- eller videreuddannelseskurser for søfartsområdet.«.

9. I § 24 udgår: », men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger«.

§ 2.

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1990.

Stk. 2. Personer, der har påbegyndt uddannelsen som skibsassistent eller som dæks- eller maskinmandskab inden 1. januar 1990, kan dog efter regler fastsat af industriministeren fortsætte uddannelsen efter de hidtil gældende regler.

§ 3.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I slutningen af 1988 anmodede Søfartsstyrelsen Søfartens Uddannelsesråd og Uddannelsesrådet for Maskinmesteruddannelsen om at nedsætte et fællesudvalg til drøftelse af bl.a. søfartsuddannelsernes indhold. Fællesudvalgets betænkning af 31. marts 1989 foreslog en omlægning af skibsassistentuddannelsen. Lovforslaget har efterfølgende været behandlet i Søfartens Uddannelsesråd, hvis flertal har tiltrådt, at den fremtidige skoleuddannelse for skibsassistenter modulopbygges og indledes med modul I, der er et mindst 5 ugers grundkursus, hvor hovedvægten lægges på den søfarendes sikkerhed og på arbejdsmiljø.

Hensigten med det korte modul I er at give unge, der ønsker en søfartsuddannelse, mulighed for at få et nærmere kendskab til erhvervet ved sejlads som skibsassistentelever, forinden et længere uddannelsesforløb gennemgås. Det naturlige frafald forventes herved at falde, før den længste del af uddannelsen begynder, hvorved uddannelsespladserne på det egentlige skibsassistentkursus vil kunne udnyttes mere effektivt.

Modul I vil som hovedregel blive efterfulgt af fartstid i handelsflåden som skibsassistentelev. Skibsassistentelever skal dog ikke uden yderligere skoleuddannelse kunne opnå ret til udmønstring som befarent mandskab, jf. det samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om ændring af sønæringsloven. I overensstemmelse med udviklingen indenfor skibsfartserhvervet vil det håndværksmæssige element i uddannelsen blive styrket.

Den efterfølgende skoleuddannelse tænkes tilrettelagt i 2 moduler, modul II og III, således at elever, der ønsker det, vil kunne udmønstre som ubefaren skibsassistent efter gennemgang af modul II. Herved opnås bl.a., at skoleskibene »GEORG STAGE« og »DANMARK« vil kunne indpasses i uddannelsen, ligesom der åbnes mulighed for, at personer, der måtte ønske en navigatøruddannelse, kan gå på navigationsskole uden at have gennemgået modul III, hvor hovedparten af den håndværksmæssige del af uddannelsen tænkes placeret.

Såvel længden af den samlede skoleuddannelse for skibsassistenter som kravet i sønæringsloven til fartstid i handelsflåden foreslås uændret. Den nye uddannelse vil således fagligt og sikkerhedsmæssigt mindst svare til den nuværende uddannelse.

De hidtidige uddannelser af dæksmandskab og maskinmandskab er i praksis ophørt og foreslås afskaffet, således at der for fremtiden alene uddannes skibsassistenter.

Den tekniske udvikling indenfor skibsfartserhvervet medfører behov for rimelig hurtigt at kunne iværksætte nye uddannelser, der kan dække erhvervets behov. Der foreslås derfor tilvejebragt hjemmel til iværksættelse af forsøgsundervisning.

Forslagets gennemførelse er en forudsætning for, at man fortsat efter kapacitetstilpasningen på søfartsskolerne kan imødekomme behovet for uddannelse.

Der er ingen administrative konsekvenser af forslaget. Forslaget vil ikke medføre øgede statsfinansielle udgifter, men forventes på grund af den forbedrede ressourcenyttelse at medføre en besparelse. Omfanget af besparelserne vil være bestemt af, hvorledes det nærmere uddannelsesforløb vil blive tilrettelagt i samarbejde med erhvervets parter.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og 2

Bestemmelserne indebærer konsekvensrettelser af de under nr. 4 og 5 foreslåede ændringer.

Til nr. 3

Bestemmelsen åbner mulighed for, at en del af undervisningen fortsat foregår på et øvelsesskib. Ændringen medfører imidlertid, at dette ikke længere er et ufravigeligt krav. I takt med den tekniske udvikling vil fx simulatorøvelser kunne træde i stedet for uddannelsen på øvelsesskib.

Til nr. 4

Den hidtidige skibsassistentuddannelse består af et erhvervsfagligt grundkursus på 5 måneder på sø-

fartsskole eller skoleskib efterfulgt af 18 måneders fartstid i handelsflåden og afsluttet med et 13 ugers erhvervsfagligt afslutningskursus på søfartsskole.

Ved bestemmelsen ændres ikke på længden af den samlede skoleuddannelse, men alene på placeringen i uddannelsesforløbet. Den nye uddannelse vil fagligt og sikkerhedsmæssigt mindst svare til den nuværende uddannelse. Den nye uddannelse tænkes opdelt i moduler. Uddannelsen tænkes påbegyndt med modul I, som er et grundkursus af mindst 5 ugers varighed, hvor hovedvægten vil blive lagt på den søfarendes sikkerhed og på arbejdsmiljø.

Det foreslås, at industriministeren i lighed med den nugældende ordning kan stille krav om, at elever har gennemført en praktiktid til søs, forinden de får adgang til modul II og III. Erhvervet har udtrykt ønske om, at modul II og III kan gennemføres uden mellemliggende fartstid. Man vil derfor tilstræbe, at elever kan vælge mellem enten at tage modul II og modul III i sammenhæng eller efter gennemgang af modul II at udmønstre som ubefaren skibsassistent. Af hensyn til den fortsatte anvendelse af skoleskibene, vil modul I og modul II dog kunne gennemføres fortløbende på et godkendt skoleskib. I lighed med den nuværende ordning stilles der krav om 18 måneders fartstid, forinden der opnås ret til udmønstring som befaren skibsassistent, jf. det samtidigt fremlagte forslag til ændring af sønæringsloven.

Bestemmelsen i stk. 2. svarer i øvrigt til den nuværende lovs § 12, stk. 3.

Til nr. 5

Siden 1985 har der kun været en, fælles skoleuddannelse for dæks- og maskinmandskab, skibsassistentuddannelsen. Som konsekvens heraf foreslås §

13 og § 17 ophævet. Ligeledes foreslås § 16a om uddannelse af restaurationsmandskab ophævet, da denne bestemmelse aldrig har været udnyttet.

Til nr. 6

Forslaget indeholder alene en sproglig omformulering af den gældende bestemmelse.

Til nr. 8

Bestemmelsen giver mulighed for, at Søfartsstyrelsen kan iværksætte forsøgsundervisning med henblik på udvikling af nye uddannelser, som erhvervet måtte have behov for. Bestemmelsen giver tillige Søfartsstyrelsen mulighed for at afholde efter- og videreuddannelseskurser for at ajourføre de søfarendes uddannelser samt kurser, der kvalificerer personer med en landbaseret uddannelse til søfartserhvervet. Her tænkes fx på den eksisterende ordning, hvorefter personer med svendebrev indenfor jern- og metalområdet efter at have gennemgået et særligt tilrettelagt uddannelsesprogram kan udmønstre som skibsassistent.

Til nr. 9

Forslaget er en konsekvens af, at søfartsuddannelsen er et hjemmestyreanliggende.

Til § 2

Bestemmelsen åbner mulighed for, at personer, der har påbegyndt et uddannelsesforløb som skibsassistent eller som dæks- eller maskinmandskab inden 1. januar 1990 i en overgangsperiode kan fortsætte uddannelsen efter de hidtil gældende regler.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. I § 1 ophæves nr. 3, 5 og 6. Nr. 4 bliver herefter nr. 3 og nr. 7 og 8 bliver 4 og 5.

§ 1. Loven omfatter uddannelse af:

- 1) Navigatører.
- 2) Skibsassistenter.
- 3) Dækmandskab.
- 4) Kokken og hovmestere.
- 5) Restaurationsmandskab.
- 6) Maskinmandskab.
- 7) Radioekspedienter.
- 8) Fiskere.

2. I § 5, stk. 3, 2. pkt. ændres »§§ 11–13« til: »§§ 11–12«.

§ 5. – – –

Stk. 3. Uddannelsesrådet skal afgive udtalelse i spørgsmål vedrørende søfartsuddannelsen, der forelægges det af industriministeren eller tilsynsmyndigheden. Udtalelse fra rådet skal indhentet, forinden der fastsættes regler efter §§ 11–13 og 16–19, samt i spørgsmål om væsentlige ændringer i undervisningen og om uddannelsens tilpasning til søfarterhvervets behov. Rådet kan selv optage uddannelsesspørgsmål til behandling og afgive indstilling herom til ministeren.

3. § 6, stk. 2 affattes således:

»Stk. 2. For elever, der forbereder sig til en eksamen som nævnt i stk. 1, kan en del af undervisningen foregå på et øvelsesskib.«

§ 6. – – –

Stk. 2. For elever, der forbereder sig til en eksamen som omhandlet i stk. 1, bortset fra eksaminer som yachtskipper, skal en del af undervisningen foregå på et øvelsesskib under ledelse af en af skolens lærere.

4. § 12 affattes således:

»§ 12. Skoleuddannelsen for skibsassistenter er af mindst 8 måneders varighed. Uddannelsen afholdes på en godkendt søfartsskole eller et godkendt skoleskib. Uddannelsen kan opdeles i moduler og indledes med modul I, som er et grundkursus af mindst 5 ugers varighed.

Stk. 2. Industriministeren fastsætter nærmere regler om:

- 1) adgangen til at blive optaget på søfartsskole eller skoleskib på den i stk. 1 nævnte uddannelse, herunder eventuelt krav om fartstid,
- 2) betalingen for ophold på søfartsskoler og skoleskibe,
- 3) undervisningens indhold, tilrettelæggelse og varighed, og
- 4) vilkårene for, at uddannelsen kan anses gennemført med tilfredsstillende resultat.«

§ 12. Uddannelsen af skibsassistenter påbegyndes med et erhvervsfagligt grundkursus på en søfartsskole eller et skoleskib.

Stk. 2. Den videre uddannelse foregår ved dæks- og maskintjeneste i handelsflåden og ved et erhvervsfagligt afslutningskursus for skibsassistenter på en søfartsskole.

Stk. 3. Industriministeren fastsætter regler om:

- 1) adgangen til at blive optaget på de i stk. 1 og 2 nævnte kurser,
- 2) betalingen for ophold på de nævnte kurser,
- 3) undervisningen på disse kurser, herunder undervisningens varighed, og
- 4) vilkårene for, at kurser kan anses gennemført med tilfredsstillende resultat.

5. §§ 13, 16 a og 17 ophæves.

Uddannelse af dæksmandskab

§ 13. Uddannelsen af dæksmandskab påbegyndes med et erhvervsfagligt grundkursus på en søfartsskole eller et skoleskib.

Stk. 2. Den videre uddannelse foregår ved dækstjeneste i handelsflåden og ved et erhvervsfagligt afslutningskursus for dæksmandskab på en søfartsskole.

Stk. 3. Industriministeren fastsætter regler om:

- 1) adgangen til at blive optaget på de i stk. 1 og 2 nævnte kurser,
- 2) betalingen for ophold på de nævnte kurser,
- 3) undervisningen på disse kurser, herunder undervisningens varighed, og
- 4) vilkårene for, at kurser kan anses gennemført med tilfredsstillende resultat.

Uddannelse af restaurationsmandskab

§ 16 a. Uddannelse af restaurationsmandskab påbegyndes som regel ved et erhvervsfagligt grundkursus på en søfartsskole eller et skoleskib.

Stk. 2. Der kan efter industriministerens bestemmelse afholdes erhvervsfagligt afslutningskursus for restaurationsmandskab.

Uddannelse af maskinmandskab

§ 17. Uddannelsen maskinmandskab påbegyndes med et erhvervsfagligt grundkursus på en søfartsskole eller et skoleskib.

Stk. 2. Den videre uddannelse foregår ved maskintjeneste i handelsflåden og ved et erhvervsfagligt afslutningskursus for maskinmandskab.

Stk. 3. Industriministeren fastsætter regler om:

- 1) adgangen til at blive optaget på de i stk. 1 og 2 nævnte kurser,
- 2) betalingen for ophold på de nævnte kurser,
- 3) undervisningen på disse kurser, herunder undervisningens varighed, og
- 4) vilkårene for, at kurser kan anses gennemført med tilfredsstillende resultat.

6. I § 18 a udgår: »erhvervsfaglige«.

Uddannelse af fiskere

§ 18 a. Der kan efter industriministerens bestemmelse afholdes erhvervsfaglige grundkursus for fiskere.

7. Overskriften til § 19 affattes således:

»Forsøgsundervisning og efteruddannelse«.

8. § 19, stk. 1, affattes således:

»Søfartsstyrelsen kan oprette forsøgsundervisning samt efter- eller videreuddannelseskurser for søfartsområdet.«.

Efteruddannelse

§ 19. Søfartsstyrelsen kan oprette efter- eller videreuddannelseskursus for at sikre, at søfarende får adgang til at uddanne sig i overensstemmelse med udviklingen inden for søfartsområdet.

9. I § 24 udgår: », men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger«.

§ 24. Loven gælder ikke Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.